

คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

ทางวัฒนธรรม

สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว
 กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
 ถนนพระรามที่ 1 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทรศัพท์ 0 2219 4010 - 17 ต่อ 332 โทรสาร 0 2215 8848
www.tourism.go.th
 ISBN : 978-616-297-142-6

คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
ทางวัฒนธรรม

กรมการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

พิมพ์ครั้งที่ 2 สิงหาคม 2557
จำนวนพิมพ์ 2,000 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์ กรมการท่องเที่ยว
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
โทร. 0 2219 4010-17 ต่อ 332
โทรสาร 0 2215 8848
www.tourism.go.th

พิมพ์ที่ สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
ในพระบรมราชูปถัมภ์
โทร. 0 2910 7001-2 โทรสาร 0 2585 6466

คำนำ

ตามที่ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้จัดทำมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวและประกาศใช้มาแล้ว จำนวน 14 มาตรฐาน พร้อมทั้งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภายหลังจากที่ได้ประกาศใช้ ได้มีการติดตามประเมินผลและปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

ในปีที่ผ่านมา ได้มีการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวตามคู่มือการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว โดยนำมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 14 ประเภท ไปประเมินในแหล่งท่องเที่ยว ผลการประเมินในครั้งนั้นพบว่ามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวบางประเภทมีจุดบกพร่องที่ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว จึงได้มอบหมายให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นที่ปรึกษาในการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์แนวทางการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และ 3) เพื่อพัฒนาและปรับปรุงองค์ประกอบต่างๆ ของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยว และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการประเมินแหล่งท่องเที่ยว

โดยการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวมีกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย การศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ยกเว้นเกณฑ์มาตรฐาน และตัวชี้วัด การทดสอบเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัด และการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมุ่งหวังให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ประกอบการ แหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและผู้สนใจทั่วไปได้วิพากษ์วิจารณ์อย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำขึ้น

กรมการท่องเที่ยวหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่จัดทำขึ้นในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของประเทศไทย ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล

กรมการท่องเที่ยว
สิงหาคม 2557

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ความสำคัญของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	1
นิยามของคำสำคัญ	2
ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	3
กรอบแนวคิดและการกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	4
การตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	7
• วิธีการให้คะแนน	7
• การกำหนดระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	10
• ตัวอย่างการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	11
ภาคผนวก :	31
• แบบตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	33
• เกณฑ์ประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง)	55
• ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว	79

คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ความสำคัญของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีความแตกต่างจากแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นมรดกแห่งสังคม มีทั้งส่วนจับต้องได้และจับต้องไม่ได้ เช่น ศิลปะ ขนบธรรมเนียมประเพณี รูปแบบการดำรงชีวิต การแต่งกาย เครื่องมือเครื่องใช้ อาหาร การกิน งานเทศกาล ประเพณี เป็นต้น นอกจากนี้ วัฒนธรรมยังเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และภูมิปัญญาทั้งหมดที่ได้ช่วยให้มนุษย์ในสังคมนั้นๆ อยู่รอด และเจริญสืบต่อไป และเป็นอยู่มาจนถึงปัจจุบัน และสามารถเจริญงอกงามต่อไป

ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งเป็นจุดดึงดูดสำคัญด้านการท่องเที่ยว แต่การเปิดพื้นที่ทางวัฒนธรรมเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือขาดการจัดการที่ดีทำให้คุณค่าทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่นจนขาดความเป็นเอกลักษณ์ดั้งเดิมของพื้นที่และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในที่สุด ดังนั้น การกำหนดกรอบหรือเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจนสำหรับให้หน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลแหล่งท่องเที่ยวได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว เพื่อยกระดับมาตรฐานในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของประเทศไทย และยังสามารถใช้เป็นสิ่งบ่งบอกให้นักท่องเที่ยวรับรู้ในคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้ทางการท่องเที่ยวด้วย รวมทั้งเป็นการเพิ่มมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

นิยามของคำสำคัญ

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสม และถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ในประเภทนี้ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงของช้างจังหวัดสุรินทร์ งานร่มบ่อสร้าง ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยว เพื่อชมสิ่ง que แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิธีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่างๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง ที่มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ผู้ท่องเที่ยวจะได้รับทราบประวัติความเป็นมา ความเชื่อ มุมมอง ความคิด ความศรัทธา ความนิยมของบุคคลในอดีตที่ถ่ายทอดมาถึงคนรุ่นปัจจุบันผ่านสิ่งเหล่านี้

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction Standard) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มี องค์ประกอบ 3 ประการ คือ ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ ทั้งนี้ในแต่ละองค์ประกอบจะมีหลักเกณฑ์ และดัชนีชี้วัด ในการพิจารณาความมีศักยภาพ ความมีประสิทธิภาพ และความมีคุณภาพ เพื่อใช้ในการประเมินมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นด้วย

ดัชนี (Index) หมายถึง ปัจจัยหรือตัวแปรที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อใช้กำหนด คุณลักษณะขององค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด (Indicator) หมายถึง ปัจจัยหรือตัวแปรที่กำหนดขึ้นเพื่อแสดงถึง คุณสมบัติของแต่ละดัชนี ซึ่งตัวชี้วัดในการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมมีทั้งที่อยู่ในรูปของค่าเชิงคุณภาพหรือในรูปของค่าเชิงปริมาณ

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) แหล่งความเป็นอยู่และวิถีชีวิต

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ ผู้มาเยี่ยมชมสามารถสังเกตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชุมชนนั้น โดยตนเองมิได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น ชุมชนของชนเผ่าศูนย์วัฒนธรรม คุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การช่วยรักษาความหลากหลายของเชื้อชาติ คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่การได้รับความรู้ ทัศนคติ ความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนเผ่าต่างๆ และภูมิปัญญาของชนเผ่า ตัวอย่างเช่น บ้านกะเหรี่ยงที่โพธิ์ จังหวัดตาก บ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท ซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้รับความรู้ ตูผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2) แหล่งวัฒนธรรมประเพณี และหัตถกรรมพื้นเมือง

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ ผู้เยี่ยมชมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี และซื้อสินค้าของที่ระลึกจากผู้ประกอบการหัตถกรรม คุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การรักษา มรดก ความหลากหลายของวัฒนธรรม คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่ความพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี และการได้ซื้อสิ่งของที่ระลึกที่พอใจ ตัวอย่างเช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

รูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ จึงเป็นการท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดและการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเข้าไปเยี่ยมชมในแหล่งท่องเที่ยวใดนั้น แหล่งท่องเที่ยวใดนั้นจะต้องมีความดึงดูดใจและความน่าสนใจอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ซึ่งศักยภาพในการดึงดูดใจสำหรับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วยหลายปัจจัย ได้แก่ คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ความสะดวกในการเข้าถึง ความปลอดภัย และความสามารถในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจแล้ว แหล่งท่องเที่ยวควรมีศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวด้วย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และการสนับสนุนทางด้านนโยบาย ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการที่แหล่งท่องเที่ยวจะสามารถดำรงอยู่ได้ นั้น การบริหารจัดการเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งในด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์ การฟื้นฟูสภาพของแหล่งท่องเที่ยว การมีมาตรการป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับตัวแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งการจัดการด้านการบริการและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสม นอกจากนี้ จากเป้าหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ ความเข้าใจต่อวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการรักษา วัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยที่ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวนั้น ดังนั้นการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในครั้งนี้ จึงให้ความสำคัญต่อการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก รวมทั้งการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นด้วย

จากแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้น จึงได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานสำหรับประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมไว้ 3 ด้าน ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยว มีจุดดึงดูดความสนใจหรือมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจ และความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น มีความโดดเด่นและมีเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตและภูมิปัญญา มีความงามทางศิลปวัฒนธรรม และจากการที่วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคมของมนุษย์ที่สั่งสมมาแต่อดีตและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละท้องถิ่น ดังนั้น ความสามารถในการสืบทอดทางวัฒนธรรม ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ความผูกพันต่อท้องถิ่น และความเข้มแข็งในการรักษาวัฒนธรรม จึงมีความสำคัญในการรักษาวัฒนธรรมให้คงอยู่ ซึ่งเป็นจุดเสริมศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญ อีกทั้งศักยภาพในทางกายภาพและการจัดกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัย และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวด้วย

สำหรับองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

1. คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย 7 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 1) ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ 2) ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี 3) ความงามทางศิลปวัฒนธรรม 4) ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง 5) ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณีที่สืบค้นได้ 6) ความผูกพันต่อท้องถิ่น 7) ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์
2. ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 1) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 2) ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว 3) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว

ศักยภาพในการรองรับด้านท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่งวัฒนธรรมนั้นๆ ให้มีความสำคัญ มีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว ตัวอย่างเช่น แหล่งวัฒนธรรมอาจมีความดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวสูง

แต่มีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ทำให้นักท่องเที่ยว ไม่นิยมเข้าไปท่องเที่ยว ทำให้ศักยภาพในการจัดการด้านการท่องเที่ยวลดลงไปด้วย สำหรับศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

1. ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน
2. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง ความสามารถในการควบคุมดูแล การดำเนินงาน การจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1) ด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว และการจัดการด้านการท่องเที่ยว

2) การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก โดยพิจารณาจากกรดำเนินงานขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ในการสร้างเสริมจิตสำนึกและการเรียนรู้ในเรื่องคุณค่าของแหล่งวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว

3) การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณาตัดสินใจ การดำเนินการและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนนั้นๆ รวมทั้งการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น

เกณฑ์ประเมินด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มี 2 ด้าน ได้แก่

1. การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย 3 ดัชนีชี้วัด ได้แก่

1) การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว 2) การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ 3) การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

2. การจัดการด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ดัชนีชี้วัด ได้แก่ 1) การจัดการด้านการบริการและสาธารณสุขภาคเอกชนท่องเที่ยว 2) การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว 3) การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก 4) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว 5) ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว

การตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การตรวจประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบ โดยการให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด เนื่องจากเป็นสิ่งดึงดูดใจสำคัญสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชม ส่วนองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการมีความสำคัญของคะแนนรองลงมา และองค์ประกอบด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวมีความสำคัญของคะแนนน้อยที่สุด รายละเอียดของค่าคะแนนเต็มในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม
1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	50
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	10
3. การบริหารจัดการ	40
รวม	100

วิธีการให้คะแนน

การให้คะแนนจะมี 2 วิธีคือ

วิธีที่ 1 การให้คะแนนโดยพิจารณาว่าแหล่งท่องเที่ยว มีคุณสมบัติตรงกับดัชนีชี้วัดข้อใดมากที่สุด และจะให้ค่าคะแนนในข้อที่เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวควรได้ในข้อนั้นเพียงข้อเดียว ทั้งนี้จะมีการให้คะแนน ตั้งแต่ 0 คะแนน ถึง 5 คะแนน หรือ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน โดยให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ○ รอบหมายเลขที่ต้องการในช่องคะแนน

ตัวอย่างการให้คะแนนแบบวิธีที่ 1

1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้	คะแนน
• มีเอกลักษณ์ระดับท้องถิ่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป	1
• มีเอกลักษณ์ระดับจังหวัด	2
• มีเอกลักษณ์ระดับภาค	3
• มีเอกลักษณ์ระดับชาติ	4
• มีเอกลักษณ์ระดับโลก สามารถพบเห็นได้เพียงแห่งเดียว	5
คะแนนที่ได้	3

ตัวอย่างการให้คะแนนในดัชนีชี้วัด หัวข้อ **ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้** ประเมินได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้น มีคุณสมบัติตรงกับข้อ “มีเอกลักษณ์ระดับภาค” ซึ่งมีค่าคะแนนเท่ากับ 3

วิธีที่ 2 การให้คะแนนโดยพิจารณาว่าแหล่งท่องเที่ยววันั้น มีคุณสมบัติตรงกับดัชนีชี้วัดข้อใดบ้าง โดยดัชนีชี้วัด 1 ข้อ จะมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน หากไม่มีคุณสมบัติตรงกับดัชนีชี้วัดใดเลย จะมีค่าเท่ากับ 0 คะแนน หากมีคุณสมบัติตรงแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพให้ 0.5 คะแนน หากมีคุณสมบัติครบทุกข้อ จะมีค่าเท่ากับ 5 คะแนน โดยให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย ○ รอบหมายเลขที่ต้องการในช่องคะแนน

ตัวอย่างการให้คะแนนแบบวิธีที่ 2

3.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว (5 คะแนน)			
หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน			
ดัชนี	คะแนน		
• มีจำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีระบบเตือนภัย และระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่	0	0.5	1
• มีการจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่พอเพียงและถูกสุขลักษณะ	0	0.5	1
• มีการจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น มีการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีระบบกำจัดของเสียที่ได้มาตรฐาน	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	3		

ตัวอย่างการให้คะแนนในดัชนีชี้วัด หัวข้อ การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว ประเมินได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนั้นมีคุณสมบัติตรง 1 ข้อ (ข้อ 3) โดยแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน และมีคุณสมบัติตรงแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพ 4 ข้อ (ข้อ 1, 2, 4 และ 5) โดยแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 0.5 คะแนน ฉะนั้น การประเมินในเกณฑ์นี้ได้ 3 คะแนน

การกำหนดระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ในการกำหนดระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยววนั้น จะนำคะแนนที่ได้ไปเทียบระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมได้แสดงไว้ดังตารางข้างล่าง

ค่าคะแนน (ร้อยละ)	ระดับมาตรฐาน	สัญลักษณ์
81 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม	★★★★★
71-80	ดีมาก	★★★★
61-70	ดี	★★★
51-60	ปานกลาง	★★
50 หรือน้อยกว่า	ต่ำ	★

ตัวอย่างการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
--	--------------------

1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม	คะแนนเต็ม 35 คะแนน
---------------------------	--------------------

1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้

หมายเหตุ พิจารณาจากเอกลักษณ์เฉพาะตนทางวัฒนธรรม ความแตกต่างของวิถีชีวิต จากชุมชนอื่น และคุณค่าที่ควรอนุรักษ์และสืบสานต่อไป เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย วิถีชีวิต การแต่งกาย ลักษณะของกิจกรรมประเพณี ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือ ใช้สอยในชีวิตประจำวัน ลักษณะสิ่งประดิษฐ์ ระเบียบแบบแผนในการดำรงชีพร่วมกัน ฯลฯ

ดัชนี	คะแนน
• มีเอกลักษณ์ระดับท้องถิ่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป	1
• มีเอกลักษณ์ระดับจังหวัด	2
• มีเอกลักษณ์ระดับภาค	3
• มีเอกลักษณ์ระดับชาติ	4
• มีเอกลักษณ์ระดับโลก สามารถพบเห็นได้เพียงแห่งเดียว	5
คะแนนที่ได้	3

1.1.2 ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี

หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่

ดัชนี	คะแนน
• กิจกรรมที่จัดขึ้นเริ่มจัดได้เพียง 1-2 ครั้ง	1
• มีการจัดกิจกรรม 2- 3 ปี ต่อครั้ง และเริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	2
• มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี แต่เริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	3
• มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	④
• มีการจัดกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	5
คะแนนที่ได้	4

1.1.3 ความมั่งคั่งทางศิลปวัฒนธรรม

หมายเหตุ ความมั่งคั่งทางด้านศิลปวัฒนธรรม หรือการสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น พิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมนั้นๆ อาทิเช่น การแต่งกาย รูปแบบกิจกรรม ศิลปกรรมของงานหัตถกรรม สถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

ดัชนี	คะแนน
• มีความมั่งคั่ง ประทับใจ น้อยที่สุด	1
• มีความมั่งคั่ง ประทับใจ น้อย	2
• มีความมั่งคั่ง ประทับใจ ปานกลาง	3
• มีความมั่งคั่ง ประทับใจ มาก	④
• มีความมั่งคั่ง ประทับใจ มากที่สุด	5
คะแนนที่ได้	4

1.1.4 ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ พิจารณาจากความยาวนานของการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้มาตั้งแต่อดีต และยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากวิถีชีวิต การแต่งกาย เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาไปบ้าง แต่ยังมีบางกลุ่มในชุมชนที่ยังคงสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านั้นได้อย่างเห็นได้ชัด

ดัชนี	คะแนน
• เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่	1
• เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์	2
• เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
• ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
• ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นก่อนสมัยประวัติศาสตร์	5
คะแนนที่ได้	3

1.1.5 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทอดได้

หมายเหตุ พิจารณาจากยุคสมัยที่ภูมิปัญญาและองค์ความรู้เกิดขึ้นและการมีประวัติศาสตร์ สืบเนื่องยาวนานมาเป็นวัฒนธรรมประเพณีจนถึงปัจจุบัน โดยมีหลักฐานที่สามารถสืบทอดได้

ดัชนี	คะแนน
• เกิดขึ้นปลายสมัยรัตนโกสินทร์	1
• เกิดขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์	2
• เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
• เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
• เกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย	5
คะแนนที่ได้	3

1.1.6 ความผูกพันต่อท้องถิ่น

หมายเหตุ พิจารณาจากความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การมีประเพณี ความเชื่อ ตำนาน นิทานพื้นบ้าน นิทานปรัมปรา

ดัชนี	คะแนน
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก โดยชุมชนไม่ค่อยให้ความสนใจในสิ่งดังกล่าว	1
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย มีเพียงบางส่วนให้ความสนใจ	2
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนปานกลาง โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการต่างๆ เป็นประจำทุกปี	3
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูง โดยมีการจัดงานหรือพิธีการ เป็นประจำทุกปี และมีชุมชนใกล้เคียงเข้าร่วมงานด้วย	4
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูงมาก โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการเป็นประจำทุกปี และมีชื่อเสียงในระดับชาติ	⑤
คะแนนที่ได้	5

1.1.7 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์	
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากชุมชนท้องถิ่นมีความสนใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของตน รวมถึงการมีหน่วยงานและองค์กรจากภายนอกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น</p>	
ดัชนี	คะแนน
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมขนาดเล็ก 1 กลุ่มโดยชุมชน แต่การดำเนินงานยังไม่ชัดเจน 	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 1 กลุ่มโดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน 	2
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชนและมีการดำเนินงานที่ชัดเจน 	3
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม 	4
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่ม โดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม และมีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และนโยบาย 	5
คะแนนที่ได้	5
คะแนนรวมข้อ 1.1 (คะแนนเต็ม 35 คะแนน)	27

1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม	คะแนนเต็ม 15 คะแนน
1.2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หมายเหตุ พิจารณาจากความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความยาก ลำบากของเส้นทางเข้าถึง ความลาดชัน ความคดเคี้ยวของถนน และความปลอดภัย	
ดัชนี	คะแนน
• มีทางเข้าถึงได้แต่ไม่สะดวก	1
• มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง แต่สามารถใช้ความเร็ว ได้ต่ำกว่า 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง	2
• มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง แต่สามารถใช้ความเร็ว ได้เกิน 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง	3
• มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถยนต์นั่ง	4
• มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถขนาดใหญ่ ได้แก่ รถโดยสารหรือรถทัศนาวจร	⑤
คะแนนที่ได้	5

1.2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดอันตรายจากปัจจัยในตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง หรือจากปัจจัยภายนอก โดยวัดจากสถิติการเกิดอันตราย เช่น น้ำป่า ดินถล่ม หน้าผาสูงชัน กระแสน้ำรุนแรง สัตว์ดุร้าย มาลาเรีย ภัยจากโจรผู้ร้าย โรคระบาดอื่นๆ เป็นต้น

ดัชนี	คะแนน
• มีเหตุอันตรายบ่อยตลอดปี	0
• มีเหตุอันตรายทุกปี แต่เกิดขึ้นในบางฤดูกาลหรือเพียงบางช่วงของปี	1
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้งต่อปี	2
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 3 ปี	3
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 5 ปี	4
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 10 ปี หรือนานกว่า	5
คะแนนที่ได้	3

1.2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถจัดได้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการที่มีกิจกรรมหลากหลายจะให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่ตนพอใจได้มากขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
• ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม	1
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท	2
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	3
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท	4
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	5
คะแนนที่ได้	5
คะแนนรวมข้อ 1.2 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	13

คะแนนรวมข้อ 1 (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)	40
------------------------------------	----

2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 10 คะแนน
--	--------------------

2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	คะแนนเต็ม 5 คะแนน
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก ฯลฯ เพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และข้อจำกัดในการพัฒนาต่อไปในอนาคต</p>	
ดัชนี	คะแนน
<ul style="list-style-type: none"> ยังไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้เป็นบางช่วงเวลา และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	2
<ul style="list-style-type: none"> มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ปานกลาง แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	3
<ul style="list-style-type: none"> แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ดี แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	④
<ul style="list-style-type: none"> แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้อย่างสะดวกสบายและยังสามารถพัฒนาต่อไปได้อีก 	5
คะแนนที่ได้	4

2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก	คะแนนเต็ม 5 คะแนน
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มองค์กรท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน</p>	
ดัชนี	คะแนน
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มโดยชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย วางแนวทางการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่สัมฤทธิ์ผลที่ชัดเจน 	1
<ul style="list-style-type: none"> มีกลุ่มองค์กรท้องถิ่นให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	2
<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงาน กลุ่มองค์กรท้องถิ่น และภาคเอกชนให้การสนับสนุน และให้คำปรึกษาด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	3
<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	4
<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ร่วมกันให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	⑤
คะแนนที่ได้	5
คะแนนรวมข้อ 2 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	9

3. การบริหารจัดการ	คะแนนเต็ม 40 คะแนน
--------------------	--------------------

3.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 15 คะแนน
---	--------------------

3.1.1 การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หมายเหตุ พิจารณาจากสภาพทั่วไปจากการดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อม และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ภายในแหล่งท่องเที่ยว	
--	--

ดัชนี	คะแนน
• มีการดูแลรักษาน้อยมาก	1
• มีการดูแลรักษาน้อย	2
• มีการดูแลรักษาปานกลาง	3
• มีการดูแลรักษาดี	④
• มีการดูแลรักษาดีมาก	5
คะแนนที่ได้	4

3.1.2 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

หมายเหตุ พิจารณาจากดัชนี 3 ด้าน ดังนี้

- ก. การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวน พื้นที่นันทนาการ และพื้นที่พักอาศัย
- ข. การกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวันและ หรือฤดูกาล
- ค. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้พอเหมาะกับศักยภาพของพื้นที่และการบริการ

ดัชนี	คะแนน
• ไม่มีการจัดการในข้อ ก. ข. และ ค.	0
• มีการจัดการในข้อ ก. ข. และ ค. น้อยมากและไม่เป็นระบบ	1
• มีการจัดการในข้อ ก. ข. และ ค. โดยมีระเบียบการปฏิบัติเป็นหลักฐานอยู่บ้าง แต่การปฏิบัติมีข้อบกพร่อง	2
• มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐาน 1 ข้อ	3
• มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐาน 2 ข้อ	4
• มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐานครบ 3 ข้อ	5
คะแนนที่ได้	2

3.1.3 การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากแผนการดำเนินงานติดตามและประเมินผลกระทบการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวที่มีการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

ดัชนี	คะแนน
• ไม่มีแผนการดำเนินงาน	0
• มีแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการติดตามวิเคราะห์ผล	1
• มีแผนการดำเนินงาน และมีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการดำเนินการอื่นๆ	2
• มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน และมีการวิเคราะห์ประเมินผล	3
• มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ประเมินผลและมีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว	4
• มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน มีการประเมินผล มีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกปี	5
คะแนนที่ได้	4
คะแนนรวมข้อ 3.1 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	10

3.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 25 คะแนน		
<p>3.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>หมายเหตุ พิจารณาจากการดำเนินงานด้านการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดการที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่ได้รับบริการที่คุ้มค่ากับการมาท่องเที่ยว</p> <p>หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน</p>			
ดัชนี	คะแนน		
<ul style="list-style-type: none"> มีจำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว 	0	0.5	1
<ul style="list-style-type: none"> มีระบบเตือนภัย และระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว 	0	0.5	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่ 	0	0.5	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่พอเพียงและถูกสุขลักษณะ 	0	0.5	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น มีการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ประหยัดพลังงาน และมีระบบกำจัดของเสียที่ได้มาตรฐาน 	0	0.5	1
คะแนนที่ได้		3	

3.2.2 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

หมายเหตุ การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ของแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	0	0.5	1
• กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และไม่ขัดต่อกฎหมายศีลธรรมอันดี หรือวัฒนธรรมของชาติ	0	0.5	1
• มีการศึกษา วิจัยสภาพแวดล้อมของพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งวัฒนธรรม	0	0.5	1
• มีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนทางการดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณีของคนในท้องถิ่น	0	0.5	1
• กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ส่งผลให้แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรม เช่น ไม่ทำให้เกิดปริมาณขยะและของเสียที่ขัดต่อทัศนียภาพ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	2.5		

3.2.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

หมายเหตุ พิจารณาจากกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ที่ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว พนักงานนำเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนที่อยู่โดยรอบ

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• มีศูนย์บริการหรือมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการอย่างชัดเจน และมีเจ้าหน้าที่ประจำ	0	0.5	1
• มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยวและชุมชนโดยรอบ	0	0.5	1
• มีการจัดเส้นทางศึกษาแหล่งวัฒนธรรมและป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางเพื่อให้ความรู้กับนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และการอนุรักษ์เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม	0	0.5	1
• มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ และภาษาที่ใช้ในสื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	3.5		

3.2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบต่างๆ

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน
• ชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การให้บริการต่างๆ	1
• ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน	2
• ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	3
• ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	④
• มีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหลักต่อการจัดการการท่องเที่ยว	5
คะแนนที่ได้	4

3.2.5 ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• ชุมชนมีรายได้หรือเงินเดือนจากการถูกจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	0	0.5	①
• ชุมชนมีรายได้จากการนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว	0	0.5	①
• ชุมชนมีรายได้จากการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง	0	0.5	①
• ชุมชนมีรายได้จากการให้บริการด้านที่พัก เช่น การจัดโฮมสเตย์	0	0.5	①
• ชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปพื้นเมือง	0	0.5	1
คะแนนที่ได้	4.5		
คะแนนรวมข้อ 3.2 (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)	17.5		

คะแนนรวมข้อ 3 (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	27.5
---	-------------

ผลการให้คะแนน

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	ผลการให้คะแนน
1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	50	40
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	10	9
3. การบริหารจัดการ	40	27.5
รวมทั้งสิ้น	100	76.5

ผลการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของชุมชนอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อพิจารณาจากองค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้านของการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในทุกดัชนีชี้วัดที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า ชุมชนอัมพวา ได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 76.5 คะแนน ซึ่งจัดว่ามีมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับดีมาก หรือได้สัญลักษณ์ ★★★★★

ภาคผนวก

แบบตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

แบบตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

โดย

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว.....
หน่วยงานผู้รับผิดชอบ/ผู้ดูแล
ที่อยู่
หมู่ที่บ้านตำบล
อำเภอ จังหวัด

ผู้ประเมิน (ชื่อ-นามสกุล)
(หน่วยงาน)
ประเมินเมื่อ วันที่ เดือน พ.ศ.

ผลการให้คะแนน

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	ผลการให้คะแนน
1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	50	
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	10	
3. การบริหารจัดการ	40	
รวมทั้งสิ้น	100	

ระดับมาตรฐาน

☐ ดีเยี่ยม (81 คะแนนขึ้นไป)	☐ ปานกลาง (51-60 คะแนน)
☐ ดีมาก (71-80 คะแนน)	☐ ต่ำ (50 คะแนน หรือน้อยกว่า)
☐ ดี (61-70 คะแนน)	

1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 50 คะแนน
--	--------------------

1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม	คะแนนเต็ม 35 คะแนน
---------------------------	--------------------

1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้
หมายเหตุ พิจารณาจากเอกลักษณ์เฉพาะตนทางวัฒนธรรม ความแตกต่างของวิถีชีวิต จากชุมชนอื่น และคุณค่าที่ควรอนุรักษ์และสืบสานต่อไป เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย วิถีชีวิต การแต่งกาย ลักษณะของกิจกรรมประเพณี ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอย ในชีวิตประจำวัน ลักษณะสิ่งประดิษฐ์ ระเบียบแบบแผนในการดำรงชีพร่วมกัน ฯลฯ

ดัชนี	คะแนน
• มีเอกลักษณ์ระดับท้องถิ่น สามารถพบเห็นได้ทั่วไป	1
• มีเอกลักษณ์ระดับจังหวัด	2
• มีเอกลักษณ์ระดับภาค	3
• มีเอกลักษณ์ระดับชาติ	4
• มีเอกลักษณ์ระดับโลก สามารถพบเห็นได้เพียงแห่งเดียว	5
คะแนนที่ได้	

1.1.2 ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี	
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมที่จัดขึ้นในแต่ละปี ซึ่งแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่</p>	
ดัชนี	คะแนน
• กิจกรรมที่จัดขึ้นเริ่มจัดได้เพียง 1-2 ครั้ง	1
• มีการจัดกิจกรรม 2- 3 ปี ต่อครั้ง และเริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	2
• มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี แต่เริ่มจัดกิจกรรมมาไม่เกิน 10 ปี	3
• มีการจัดกิจกรรม 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	4
• มีการจัดกิจกรรมมากกว่า 1 ครั้งต่อปี และจัดต่อเนื่องกันทุกปี โดยจัดมาไม่ต่ำกว่า 10 ปี	5
คะแนนที่ได้	
1.1.3 ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม	
<p>หมายเหตุ ความงดงามทางด้านศิลปวัฒนธรรม หรือการสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น พิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมนั้นๆ อาทิเช่น การแต่งกาย รูปแบบกิจกรรม ศิลปกรรมของงานหัตถกรรม สถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ฯลฯ</p>	
ดัชนี	คะแนน
• มีความงดงาม ประทับใจ น้อยที่สุด	1
• มีความงดงาม ประทับใจ น้อย	2
• มีความงดงาม ประทับใจ ปานกลาง	3
• มีความงดงาม ประทับใจ มาก	4
• มีความงดงาม ประทับใจ มากที่สุด	5
คะแนนที่ได้	

1.1.4 ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง

หมายเหตุ พิจารณาจากความยาวนานของการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้มาตั้งแต่อดีตและยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากวิถีชีวิต การแต่งกาย เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาไปบ้าง แต่ยังมีบางกลุ่มในชุมชนที่ยังคงสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านั้นอยู่อย่างเห็นได้ชัด

ดัชนี	คะแนน
• เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่	1
• เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยรัตนโกสินทร์	2
• เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
• ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
• ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นก่อนสมัยประวัติศาสตร์	5
คะแนนที่ได้	

1.1.5 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้

หมายเหตุ พิจารณาจากยุคสมัยที่ภูมิปัญญาและองค์ความรู้เกิดขึ้นและการมีประวัติศาสตร์สืบเนื่องยาวนานมาเป็นวัฒนธรรมประเพณีจนถึงปัจจุบัน โดยมีหลักฐานที่สามารถสืบค้นได้

ดัชนี	คะแนน
• เกิดขึ้นปลายสมัยรัตนโกสินทร์	1
• เกิดขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์	2
• เกิดขึ้นสมัยอยุธยา	3
• เกิดขึ้นสมัยสุโขทัย	4
• เกิดขึ้นก่อนสมัยสุโขทัย	5
คะแนนที่ได้	

1.1.6 ความผูกพันต่อท้องถิ่น

หมายเหตุ พิจารณาจากความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การมีประเพณี ความเชื่อ ตำนาน นิทานพื้นบ้าน นิทานปรัมปรา

ดัชนี	คะแนน
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยมาก โดยชุมชนไม่ค่อยให้ความสนใจในสิ่งดังกล่าว	1
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย มีเพียงบางส่วนให้ความสนใจ	2
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนปานกลาง โดยชุมชนมีการจัดงาน หรือพิธีการต่างๆ เป็นประจำทุกปี	3
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูง โดยมีการจัดงานหรือพิธีการ เป็นประจำทุกปี และมีชุมชนใกล้เคียงเข้ามาร่วมงานด้วย	4
• มีความสัมพันธ์กับชุมชนสูงมาก โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการเป็นประจำทุกปี และมีชื่อเสียงในระดับชาติ	5
คะแนนที่ได้	

1.1.7 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์

หมายเหตุ พิจารณาจากชุมชนท้องถิ่นมีความสนใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของตน รวมถึงการมีหน่วยงานและองค์กรจากภายนอกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น

ดัชนี	คะแนน
• มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรมขนาดเล็ก 1 กลุ่มโดยชุมชน แต่การดำเนินงานยังไม่ชัดเจน	1
• มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 1 กลุ่มโดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน	2
• มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชน และมีการดำเนินงานที่ชัดเจน	3
• มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่มโดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม	4
• มีการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม 2-3 กลุ่ม โดยชุมชน มีการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกันระหว่างกลุ่ม และมีหน่วยงานภายนอกให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร และนโยบาย	5
คะแนนที่ได้	
คะแนนรวมข้อ 1.1 (คะแนนเต็ม 35 คะแนน)	

1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม	คะแนนเต็ม 15 คะแนน
1.2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หมายเหตุ พิจารณาจากความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความยากลำบากของเส้นทางเข้าถึง ความลาดชัน ความคดเคี้ยวของถนน และความปลอดภัย	
ดัชนี	คะแนน
• มีทางเข้าถึงได้แต่ไม่สะดวก	1
• มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง แต่สามารถใช้ความเร็วได้ต่ำกว่า 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง	2
• มีทางเข้าถึงได้สะดวก รถเดินได้ 2 ทาง แต่สามารถใช้ความเร็วได้เกิน 30 กิโลเมตร/ชั่วโมง	3
• มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถยนต์นั่ง	4
• มีทางเข้าถึงได้สะดวกด้วยรถขนาดใหญ่ ได้แก่ รถโดยสารหรือรถทัศนาวจร	5
คะแนนที่ได้	

1.2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดอันตรายจากปัจจัยในตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง หรือจากปัจจัยภายนอก โดยวัดจากสถิติการเกิดอันตราย เช่น น้ำป่า ดินถล่ม หน้าผาสูงชัน กระแสน้ำรุนแรง สัตว์ดุร้าย มาลาเรีย ภัยจากโจรสลัดร้าย โรคระบาดอื่นๆ เป็นต้น

ดัชนี	คะแนน
• มีเหตุอันตรายบ่อยตลอดปี	0
• มีเหตุอันตรายทุกปี แต่เกิดขึ้นในบางฤดูกาลหรือเพียงบางช่วงของปี	1
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้งต่อปี	2
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 3 ปี	3
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 5 ปี	4
• มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง ในรอบ 10 ปี หรือนานกว่า	5
คะแนนที่ได้	

1.2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถจัดได้ภายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งการที่มีกิจกรรมหลากหลายจะทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่ตนพอใจได้มากขึ้น ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน
• ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม	1
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท	2
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรม 1-2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	3
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท	4
• นอกเหนือจากการเที่ยวชมแหล่งวัฒนธรรม ยังมีกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิดอื่นภายในแหล่งวัฒนธรรมมากกว่า 2 ประเภท และบริเวณใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวประเภทอื่น	5
คะแนนที่ได้	
คะแนนรวมข้อ 1.2 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	

คะแนนรวมข้อ 1 (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)	
---	--

2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 10 คะแนน
--	--------------------

2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน	คะแนนเต็ม 5 คะแนน
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก ฯลฯ เพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และข้อจำกัดในการพัฒนาต่อไปในอนาคต</p>	
ดัชนี	คะแนน
<ul style="list-style-type: none"> ยังไม่มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	1
<ul style="list-style-type: none"> มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้เป็นบางช่วงเวลา และมีข้อจำกัดสูงในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	2
<ul style="list-style-type: none"> มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ปานกลาง แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	3
<ul style="list-style-type: none"> แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้ดี แต่มีข้อจำกัดบางประการในการพัฒนาต่อไปในอนาคต 	4
<ul style="list-style-type: none"> แหล่งท่องเที่ยวมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถรองรับนักท่องเที่ยวในปัจจุบันได้อย่างสะดวกสบายและยังสามารถพัฒนาต่อไปได้อีก 	5
คะแนนที่ได้	

2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก	คะแนนเต็ม 5 คะแนน
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มองค์กรท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน</p>	
ดัชนี	คะแนน
<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งกลุ่มโดยชุมชน เพื่อกำหนดนโยบาย วางแนวทางการจัดการท่องเที่ยว แต่ยังไม่สัมฤทธิ์ผลที่ชัดเจน 	1
<ul style="list-style-type: none"> มีกลุ่มองค์กรท้องถิ่นให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	2
<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงาน กลุ่มองค์กรท้องถิ่น และภาคเอกชนให้การสนับสนุน และให้คำปรึกษาด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	3
<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	4
<ul style="list-style-type: none"> มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรท้องถิ่น ร่วมกันให้การสนับสนุนและจัดการด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 	5
คะแนนที่ได้	
คะแนนรวมข้อ 2 (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	

3. การบริหารจัดการ	คะแนนเต็ม 40 คะแนน
--------------------	--------------------

3.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	คะแนนเต็ม 15 คะแนน
---	--------------------

3.1.1 การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หมายเหตุ พิจารณาจากสภาพทั่วไปจากการดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ภายในแหล่งท่องเที่ยว	
---	--

ดัชนี	คะแนน
• มีการดูแลรักษาน้อยมาก	1
• มีการดูแลรักษาน้อย	2
• มีการดูแลรักษาปานกลาง	3
• มีการดูแลรักษาดี	4
• มีการดูแลรักษาดีมาก	5
คะแนนที่ได้	

3.1.2 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

หมายเหตุ พิจารณาจากดัชนี 3 ด้าน ดังนี้

- ก. การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวน พื้นที่นันทนาการ และพื้นที่พักอาศัย
- ข. การกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวันและ/หรือฤดูกาล
- ค. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ให้พอเหมาะกับศักยภาพของพื้นที่และการบริการ

ดัชนี	คะแนน
• ไม่มีการจัดการในข้อ ก. ข. และ ค.	0
• มีการจัดการในข้อ ก. ข. และ ค. น้อยมากและไม่เป็นระบบ	1
• มีการจัดการในข้อ ก. ข. และ ค. โดยมีระเบียบการปฏิบัติเป็นหลักฐานอยู่บ้าง แต่การปฏิบัติมีข้อบกพร่อง	2
• มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐาน 1 ข้อ	3
• มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐาน 2 ข้อ	4
• มีการจัดการที่เป็นระบบหรือได้มาตรฐานครบ 3 ข้อ	5
คะแนนที่ได้	

3.1.3 การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากแผนการดำเนินงานติดตามและประเมินผลกระทบการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวมีการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

ดัชนี	คะแนน
• ไม่มีแผนการดำเนินงาน	0
• มีแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการติดตามวิเคราะห์ผล	1
• มีแผนการดำเนินงาน และมีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน แต่ไม่มีการดำเนินการอื่นๆ	2
• มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน และมีการวิเคราะห์ประเมินผล	3
• มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์ประเมินผลและมีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว	4
• มีแผนการดำเนินงาน มีการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงตามแผนการดำเนินงาน มีการประเมินผล มีการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องทุกปี	5
คะแนนที่ได้	
คะแนนรวมข้อ 3.1 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)	

3.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากการดำเนินงานด้านการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดการที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่ได้รับบริการที่คุ้มค่ากับการมาท่องเที่ยว

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• มีจำนวนบุคลากรด้านบริการเพียงพอต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีระบบเตือนภัย และระบบรักษาความปลอดภัยแก่ชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีการจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและต้องมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่	0	0.5	1
• มีการจัดการด้านอาหารและโภชนาการที่พอเพียงและถูกสุขลักษณะ	0	0.5	1
• มีการจัดการด้านที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เช่น มีการออกแบบและใช้วัสดุก่อสร้างที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมประหยัดพลังงาน และมีระบบกำจัดของเสียที่ได้มาตรฐาน	0	0.5	1
คะแนนที่ได้			

3.2.2 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

หมายเหตุ การจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วย

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่สงวนและพื้นที่อนุรักษ์ของแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์	0	0.5	1
• กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่ และไม่ขัดต่อกฎหมายศีลธรรมอันดี หรือวัฒนธรรมของชาติ	0	0.5	1
• มีการศึกษา วิจัยสภาพแวดล้อมของพื้นที่ และนำข้อมูลที่ได้มาวางแนวทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งวัฒนธรรม	0	0.5	1
• มีการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมในท้องถิ่น และนำข้อมูลที่ได้มาวางแนวทางการดำเนินการท่องเที่ยวที่ไม่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณีของคนในท้องถิ่น	0	0.5	1
• กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ส่งผลให้แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกิดความเสื่อมโทรม เช่น ไม่ทำให้เกิดปริมาณขยะและของเสียที่ขัดต่อทัศนียภาพ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้			

3.2.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

หมายเหตุ พิจารณาจากกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ที่ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว พนักงานนำเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนที่อยู่โดยรอบ

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• มีศูนย์บริการหรือมีการกำหนดพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์บริการอย่างชัดเจน และมีเจ้าหน้าที่ประจำ	0	0.5	1
• มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยวและชุมชนโดยรอบ	0	0.5	1
• มีการจัดเส้นทางศึกษาแหล่งวัฒนธรรมและป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางเพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีการจัดอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และการอนุรักษ์เป็นระยะๆ ตามความเหมาะสม	0	0.5	1
• มีสื่อหลากหลายประเภทในการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการ และภาษาที่ใช้ในสื่อมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	0	0.5	1
คะแนนที่ได้			

3.2.4 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบต่างๆ

หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการ หรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน

ดัชนี	คะแนน		
• ชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การให้บริการต่างๆ	0	0.5	1
• ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน	0	0.5	1
• ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0	0.5	1
• ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนหรือบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	0	0.5	1
• มีการก่อตั้งองค์กรหรือโครงการอนุรักษ์ต่างๆ ที่เกิดจากท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหลักต่อการจัดการการท่องเที่ยว	0	0.5	1
คะแนนที่ได้			

3.2.5 ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว			
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม</p> <p>หากไม่มีคุณสมบัติตามที่ระบุ ให้ 0 คะแนน หากมีแต่ไม่ได้ดำเนินการหรือไม่มีประสิทธิภาพ ให้ 0.5 คะแนน และหากมีคุณสมบัติตรง ให้ 1 คะแนน</p>			
ดัชนี	คะแนน		
• ชุมชนมีรายได้หรือเงินเดือนจากการถูกจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	0	0.5	1
• ชุมชนมีรายได้จากการนำเที่ยวและให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว	0	0.5	1
• ชุมชนมีรายได้จากการขายอาหารและสินค้าพื้นเมือง	0	0.5	1
• ชุมชนมีรายได้จากการให้บริการด้านที่พัก เช่น การจัดโฮมสเตย์	0	0.5	1
• ชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปะพื้นเมือง	0	0.5	1
คะแนนที่ได้			
คะแนนรวมข้อ 3.2 (คะแนนเต็ม 25 คะแนน)			

คะแนนรวมข้อ 3 (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	
---	--

เกณฑ์การตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
(ฉบับปรับปรุง)

เกณฑ์การตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง)

1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว (คะแนน 64 คะแนน)			
1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม			
1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ หมายเหตุ พิจารณาจากเอกลักษณ์เฉพาะตนทางวัฒนธรรม ความแตกต่างของวิถีชีวิตจากชุมชนอื่น และคุณค่าที่ควรอนุรักษ์และสืบสานต่อไป เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมประกอบด้วย วิถีชีวิต การแต่งกาย ลักษณะของกิจกรรมประเพณี ที่อยู่อาศัย อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ลักษณะสิ่งประดิษฐ์ ระเบียบแบบแผนในการดำรงชีพร่วมกัน ฯลฯ			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต หรือภูมิปัญญา หรือองค์ความรู้			
- ระดับท้องถิ่น (พบเห็นได้ทั่วไปในบริเวณท้องถิ่น เช่น การละเล่นพื้นบ้าน วิถีชีวิตของชาวเขา เป็นต้น)	1		
- ระดับภาค (พบเห็นได้โดยมีความเป็นเอกลักษณ์ และเป็นที่รู้จักในระดับภาค เช่น บ้านทรงไทยล้านนา การแสดงมโนราห์ หนังตะลุง และประเพณียี่เป็ง เป็นต้น)	2	2	6
- ระดับชาติ (พบเห็นได้โดยมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นของประเทศ และมีการประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างประเทศรู้จัก เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ วิถีชีวิตของชุมชนตลาดน้ำ เป็นต้น)	3		

1.1.2 ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี			
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนปีที่ได้ดำเนินกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแสดงถึงการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีให้คงอยู่ต่อไป</p>			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว			
- ระยะเวลาการจัดกรรมติดต่อกันมาน้อยกว่า 10 ปี	1	2	6
- ระยะเวลาการจัดกรรมติดต่อกันมาระหว่าง 10-20 ปี	2		
- ระยะเวลาการจัดกรรมติดต่อกันมากกว่า 20 ปี	3		
1.1.3 ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม			
<p>หมายเหตุ ความสวยงามทางด้านศิลปวัฒนธรรม สามารถสร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น พิจารณา จากปัจจัยต่างๆ ที่ประกอบกันขึ้นเป็นวิถีชีวิต หรือวัฒนธรรมนั้นๆ อาทิเช่น การแต่งกาย รูปแบบกิจกรรม ศิลปกรรมของงานหัตถกรรม สถาปัตยกรรม ของที่สิ่งก่อสร้าง อาหารการกิน เครื่องมือใช้สอยในชีวิตประจำวัน ฯลฯ</p>			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความสวยงามทางด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว			
- มีความสวยงามแต่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก	1	2	6
- มีความสวยงามมากจนเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวชาวไทย	2		
- มีความสวยงามมากจนเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ	3		

1.1.4 ความต่อเนื่องในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ต่างๆ ซึ่งนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

หมายเหตุ พิจารณาจากความยาวนานของการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้มาตั้งแต่อดีตและยังคงอยู่จนถึงปัจจุบัน โดยจะเห็นได้จากวิถีชีวิต การแต่งกาย เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ซึ่งแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาไปบ้าง แต่ยังมีบางกลุ่มในชุมชนที่ยังคงสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านั้นอยู่อย่างเห็นได้ชัด

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความต่อเนื่องในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้			
- เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมา	1	2	6
- เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นตอนต้นสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1-5) เป็นต้นมา	2		
- เป็นภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นก่อนสมัยรัตนโกสินทร์สืบเนื่องมา	3		

1.1.5 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้

หมายเหตุ พิจารณาจากยุคสมัยที่ภูมิปัญญาและองค์ความรู้เกิดขึ้นและการมีประวัติศาสตร์สืบเนื่องยาวนานมาเป็นวัฒนธรรม ประเพณีจนถึงปัจจุบัน โดยมีหลักฐานที่สามารถสืบค้นได้

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้อย่างชัดเจน			
- เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้นมา	1	2	6
- เกิดขึ้นสมัยต้นรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 1-5)	2		
- เกิดขึ้นก่อนสมัยรัตนโกสินทร์	3		

1.1.6 ความผูกพันต่อชุมชนท้องถิ่น

หมายเหตุ พิจารณาจากความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น การมีประเพณี ความเชื่อ ตำนาน นิทานพื้นบ้าน นิทานปรัมปรา

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น			
- มีความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย มีเพียงชุมชนบางส่วนเท่านั้นที่รับทราบหรือให้ความสนใจ	1	2	6
- มีความผูกพันกับชุมชนมาก โดยชุมชนมีการจัดงานหรือพิธีการต่างๆ เป็นประจำทุกปี	2		
- มีความผูกพันกับชุมชนมาก โดยชุมชนมีการจัดกิจกรรมงานประเพณีหรือพิธีกรรมเป็นประจำทุกปี และมีผู้เข้าร่วมงานจากทั่วประเทศ รวมทั้งต่างประเทศให้ความสนใจ	3		

1.1.7 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์

หมายเหตุ พิจารณาจากชุมชนท้องถิ่นที่มีความสนใจในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของตน รวมถึงการมีหน่วยงานและองค์กรสนับสนุนจากภายนอกให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีดังกล่าว

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์			
- มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น	1	2	4
- มีการจัดตั้งกลุ่ม/องค์กรในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งมีการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์อย่างชัดเจน	2		
(2) เครือข่ายการดำเนินงานของกลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม			
- ไม่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุรักษ์อื่น	0	2	2
- มีการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับกลุ่มอนุรักษ์อื่น	1		
คะแนนรวมข้อ 1.1			42

1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรม			
1.2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
หมายเหตุ พิจารณาจากความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ความยากลำบากของเส้นทางเข้าถึง และป้ายบอกทาง			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) ความสะดวกของการจราจรในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว			
- สามารถเข้าถึงแหล่งโดยพาหนะพิเศษ*	1	2	6
- สามารถเข้าถึงแหล่งโดยรถยนต์ส่วนบุคคล	2		
- สามารถเข้าถึงแหล่งโดยใช้บริการรถยนต์สาธารณะ	3		
* หมายถึง พาหนะที่มีการดัดแปลงเพิ่มเติมเพื่อเข้าถึงแหล่ง หรือพาหนะที่ต้องการคนควบคุมที่มีความสามารถเฉพาะพื้นที่			
(2) ป้ายบอกเส้นทางเข้าถึงแหล่ง			
- ไม่มีป้ายบอกเส้นทาง	0	2	4
- มีป้ายบอกทางแต่ไม่ชัดเจน	1		
- มีป้ายบอกทางอย่างชัดเจน	2		

1.2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากโอกาสที่จะเกิดอันตรายจากภัยธรรมชาติ โดยวัดจากสถิติการเกิดอันตรายต่างๆ เช่น น้ำป่า ดินถล่ม ลมพายุ กระแสน้ำรุนแรง ไฟป่า หรือภัยธรรมชาติอื่นๆ เป็นต้น

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) เหตุอันตรายที่เกิดขึ้นเนื่องจากภัยธรรมชาติในรอบ 5 ปี			
- มีเหตุอันตรายเกิดขึ้นบ่อยครั้ง	0	2	4
- มีเหตุอันตรายเกิดขึ้นบ้าง แต่เกิดขึ้นในบางฤดูกาล หรือเพียงบางช่วงของปี	1		
- มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง หรือไม่เคยมี ในรอบ 5 ปี	2		
(2) เหตุอันตรายอื่นๆ เช่น อุบัติเหตุจากความประมาท โจรผู้ร้าย โรคระบาด สัตว์ดุร้าย เป็นต้น ในรอบ 5 ปี			
- มีเหตุอันตรายบ่อยตลอดปี	0	2	4
- มีเหตุอันตรายเกิดขึ้นเฉพาะบางช่วงของปี	1		
- มีเหตุอันตราย 1-2 ครั้ง หรือไม่เคยมี ในรอบ 5 ปี	2		

1.2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากจำนวนกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถจัดได้ภายในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งการที่มีกิจกรรมหลากหลาย จะทำให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมที่พอใจได้มากขึ้น ทั้งนี้ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยว

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
ความหลากหลายของกิจกรรมที่สามารถจัดได้ในแหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มีกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการเที่ยวชมวัฒนธรรม	0	1	2
- มีกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเที่ยวชมวัฒนธรรม ท้องถิ่นอีก 1-3 ประเภท	1		
- มีกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการเที่ยวชมวัฒนธรรม ท้องถิ่นมากกว่า 3 ประเภท	2		

1.2.4 ความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น

หมายเหตุ พิจารณาจากความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในเส้นทางหลักกับแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น เพื่อทำให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสท่องเที่ยวได้หลากหลายรูปแบบ โดยมีระยะทางที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงไม่ไกลมากนัก

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
- ระยะทางมากกว่า 100 กิโลเมตร	0	1	2
- ระยะทาง 50-100 กิโลเมตร	1		
- ระยะทางน้อยกว่า 50 กิโลเมตร	2		
คะแนนรวมข้อ 1.2			22

คะแนนรวมข้อ 1	64
---------------	----

2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว		(คะแนน 24 คะแนน)	
2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน			
หมายเหตุ พิจารณาจากการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก ฯลฯ เพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบัน และข้อจำกัดในการพัฒนาต่อไปในอนาคต			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับนักท่องเที่ยว			
- มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน น้อยมาก	1	2	6
- มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้บางส่วน	2		
- มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เต็มรูปแบบ	3		
(2) ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในอนาคต			
- สามารถพัฒนาได้น้อยมาก	1	2	6
- สามารถพัฒนาได้ แต่ยังมีข้อจำกัดในการพัฒนา อยู่บ้าง	2		
- สามารถพัฒนาได้อย่างเหมาะสมโดยไม่มีข้อจำกัด	3		
คะแนนรวมข้อ 2.1			12

2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

หมายเหตุ พิจารณาจากการมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนด้านนโยบาย งบประมาณ และบุคลากรสำหรับพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ กลุ่มองค์กรท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) มีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
- หน่วยงาน/องค์กรในระดับท้องถิ่น	1	2	6
- หน่วยงาน/องค์กร ระดับจังหวัด/ส่วนกลาง	2		
- หน่วยงาน/องค์กรระดับชาติ/ระดับนานาชาติ	3		
(2) องค์กรภาคเอกชนให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
- กลุ่ม/องค์กรภาคเอกชนในระดับท้องถิ่น	1	2	6
- กลุ่ม/องค์กรเอกชน ระดับจังหวัด/ส่วนกลาง	2		
- กลุ่ม/องค์กรเอกชนระดับชาติ/ระดับสากล	3		
คะแนนรวมข้อ 2.2			12

คะแนนรวมข้อ 2	24
----------------------	-----------

3. การบริหารจัดการ		(คะแนน 72 คะแนน)	
3.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว			
3.1.1 การจัดการด้านการรักษาสภาพแหล่งท่องเที่ยว			
หมายเหตุ พิจารณาจากสภาพทั่วไปจากการดูแลรักษาและปรับปรุงสภาพแวดล้อม และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์/วัฒนธรรมภายในแหล่งท่องเที่ยว			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
การจัดการด้านการรักษาสภาพของแหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มีการดูแลรักษา	1	2	6
- มีการดูแลรักษา โดยใช้งบประมาณจากการเข้าชม และ/หรือ การบริจาค	2		
- มีการดูแลรักษาดีมาก ได้รับงบประมาณจากภาครัฐ เข้ามาดูแล	3		

3.1.2 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่

หมายเหตุ พิจารณาจากดัชนี 3 ด้าน ดังนี้

- ก. การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว เช่น มีการแบ่งเขตพื้นที่สงวน พื้นที่นันทนาการและพื้นที่พักผ่อน
- ข. การกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่ที่เหมาะสมตามช่วงเวลาของวันและ/หรือฤดูกาล
- ค. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว ให้พอเหมาะกับศักยภาพของพื้นที่และการบริการ

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว			
- ไม่มีการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่	0	2	4
- มีการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์แต่ไม่เป็นระบบ	1		
- มีการกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่อย่างชัดเจน	2		
(2) การกำหนดช่วงเวลาในการเข้าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม			
- ไม่มีการกำหนดช่วงเวลาการเข้าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	1	2	4
- มีการกำหนดช่วงเวลาการเข้าพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว	2		
(3) การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวมีเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่			
- ไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	1	2	4
- มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม	2		

3.1.3 การจัดการด้านการติดตามและการประเมินการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว

หมายเหตุ พิจารณาจากแผนการดำเนินงานติดตามและประเมินผลกระทบการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว มีการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว รวมถึงการดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และความต่อเนื่องของการดำเนินงาน

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) การจัดเจ้าหน้าที่ติดตามและประเมินการเปลี่ยนแปลง			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(2) การวิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว			
- ไม่มี	1	2	2
- มี	2		
(3) การดำเนินงานปรับปรุงแก้ไขผลกระทบจากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง			
- ไม่มี	1	2	2
- มี	2		
คะแนนรวมข้อ 3.1			24

3.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยว			
3.2.1 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว			
<p>หมายเหตุ พิจารณาจากการดำเนินงานด้านการให้บริการขั้นพื้นฐานแก่นักท่องเที่ยว โดยมีการจัดการที่เหมาะสมให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจที่ได้รับบริการที่คุ้มค่ากับการมาท่องเที่ยว</p>			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) จำนวนพนักงานให้บริการการท่องเที่ยว			
- ไม่เพียงพอ	0	2	4
- มีเพียงพอในช่วงการท่องเที่ยววันปกติ	1		
- มีเพียงพอช่วงเวลาที่มือนักท่องเที่ยวสูงสุด	2		
(2) ความรู้ด้านการสื่อสารภาษาของพนักงานบริการ			
- สามารถสื่อสารได้แต่ภาษาไทย	1	2	4
- สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศอีกอย่างน้อย 1 ภาษา	2		
(3) การให้บริการด้านความปลอดภัย			
- ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัย	0	2	4
- มีพนักงานรักษาความปลอดภัยปฏิบัติงาน บางช่วงเวลา	1		
- มีพนักงานรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง	2		

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(4) การจัดเตรียมระบบเตือนภัย			
- ไม่มี	0	2	4
- มีระบบเตือนภัยใช้งานได้บางช่วงเวลา	1		
- มีระบบเตือนภัยใช้งานได้ 24 ชั่วโมง	2		
(5) การจัดการด้านสิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานมีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มีความเหมาะสม	1	2	2
- มีความเหมาะสม	1		
(6) การจัดการด้านการบริการร้านอาหาร			
- ไม่มีร้านอาหาร	0	1	3
- มีร้านอาหาร ให้บริการช่วงวันท่องเที่ยวหรือฤดูกาลท่องเที่ยว	1		
- มีร้านอาหารที่มีคุณภาพสะอาด แต่ยังไม่มีการรับรองมาตรฐาน	2		
- มีร้านอาหารที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและได้รับการรับรองมาตรฐาน	3		

3.2.2 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

หมายเหตุ การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) กิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่น ไม่รบกวนความสงบสุขของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่			
- ไม่เป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น	0	2	2
- เป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น	1		
(2) กิจกรรมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวัฒนธรรมของท้องถิ่น			
- ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรม	0	2	2
- สอดคล้องกับวัฒนธรรม	1		
(3) การจัดการไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมในแหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(4) การศึกษาวิจัยวัฒนธรรมท้องถิ่น			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(5) การนำผลการศึกษาวิจัยวัฒนธรรมท้องถิ่นมาวางแผนกำหนดแนวทางการท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		

3.2.3 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก

หมายเหตุ พิจารณาจากกิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ที่ให้ความรู้และเผยแพร่ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว พนักงานนำเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชนที่อยู่โดยรอบ

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีเจ้าหน้าที่ประจำ			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(2) มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรม			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(3) มีป้ายสื่อความหมายให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งวัฒนธรรม			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(4) การจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เป็นระยะ ๆ แก่เจ้าหน้าที่และชุมชนในท้องถิ่น			
- ไม่มี	0	2	6
- มี การจัดอบรมปีละ 1 ครั้ง	1		
- มี การจัดอบรมปีละ 2 ครั้ง	2		
- มี การจัดอบรมปีละ มากกว่า 2 ครั้ง	3		

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(5) มีสื่อแผ่นพับหรือโปสเตอร์หรือนิทรรศการที่นำเสนอข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	2	4
- มีแต่ภาษาไทย	1		
- มีทั้งภาษาไทยและอังกฤษ	2		
(6) มีสื่ออินเทอร์เน็ตหรือเว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	1	1
- มี	1		
คะแนนรวมข้อ 3.2			48
คะแนนรวมข้อ 3			72

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น		(คะแนน 12 คะแนน)	
4.1 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว			
หมายเหตุ พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบต่างๆ			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) ชุมชนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การนำเที่ยว การให้บริการต่างๆ			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือบริหารจัดการ โดยการจัดตั้งองค์กรในท้องถิ่น เพื่อให้มีบทบาทในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
คะแนนรวมข้อ 4.1			6

4.2 ชุมชนมีส่วนร่วมเชิงเศรษฐกิจจากกิจกรรมการท่องเที่ยว			
หมายเหตุ พิจารณาจากการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อม			
ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(1) ชุมชนมีรายได้จากการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(2) ชุมชนมีรายได้จากการเป็นผู้นำเที่ยว หรือให้บริการในกิจกรรมการท่องเที่ยว			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(3) ชุมชนมีรายได้จากการขายอาหาร ของที่ระลึก หรือสินค้าพื้นเมือง			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(4) ชุมชนมีรายได้จากการแสดงศิลปะพื้นเมือง			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
(5) ส่งเสริมโอกาสการจ้างงานในชุมชนที่มีความเท่าเทียมกัน ทั้งสตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และชนกลุ่มกุ่มน้อย			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		

ดัชนี	คะแนน (R)	ค่าน้ำหนัก (W)	ค่าคะแนน (R*W)
(6) ส่งเสริมให้มีการใช้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น			
- ไม่มี	0	2	2
- มี	1		
คะแนนรวมข้อ 4.2			12

คะแนนรวมข้อ 4	18
---------------	----

คะแนนรวมทั้งหมด	178
-----------------	-----

ผลรวมของคะแนนประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ จะเป็นระดับคะแนนที่ใช้กำหนดระดับมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว โดยการนำคะแนนที่ได้ไปเทียบระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้

องค์ประกอบ	สัดส่วน (ร้อยละ)	ค่าคะแนนเต็ม	ค่าคะแนนที่ได้	คะแนนประเมิน
1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	40	64		
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	10	24		
3. การบริหารจัดการ	40	72		
4. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น	10	18		
รวม	100	178		

การกำหนดระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ระดับมาตรฐานคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว คือ ผลรวมของคะแนนประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ นำมาเปรียบเทียบกับระดับคะแนนมาตรฐานที่กำหนดไว้ดังนี้

ค่าคะแนน (ร้อยละ)	ระดับมาตรฐาน
81 ขึ้นไป	ดีเยี่ยม
71-80	ดีมาก
61-70	ดี
51-60	ปานกลาง
50 หรือน้อยกว่า	ต่ำ

ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อเป็น
ประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

อาศัยอำนาจ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาตรา 32
และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และกฎกระทรวง
แบ่งส่วนราชการ สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2545 ดังนั้น สำนักงาน
พัฒนาการท่องเที่ยว จึงออกประกาศ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมดังมี
รายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2550

(นางธนิกฐา นธิชิต)
ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

เอกสารแนบท้าย
ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
ลงวันที่ 9 เมษายน 2550

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง การแต่งกาย ภาษาชนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยในประเภทนี้ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงของช้างจังหวัดสุรินทร์ งานร่มบ่อสร้าง ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

ข้อ 1 ขอบข่าย

กำหนดดัชนีชี้วัดมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดำเนินการทดสอบดัชนีชี้วัดในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวตัวอย่าง เพื่อประยุกต์ใช้ในการประเมินแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้การรับรองมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม รวมทั้งเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ให้แก่ผู้รับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวนำไปปฏิบัติ

ข้อ 2 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว การบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 1 ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว หมายถึง การดึงดูดความสนใจหรือมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจและความพึงใจให้แก่นักท่องเที่ยว มีหลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

- 1.1 คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ประกอบด้วย 7 ดัชนีชี้วัด ได้แก่
 - 1.1.1 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้
 - 1.1.2 ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณี
 - 1.1.3 ความงามทางศิลปวัฒนธรรม
 - 1.1.4 ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง
 - 1.1.5 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้
 - 1.1.6 ความผูกพันต่อท้องถิ่น
 - 1.1.7 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์
- 1.2 ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
 - 1.2.1 การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
 - 1.2.2 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
 - 1.2.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่งวัฒนธรรมนั้นๆ ให้มีความสำคัญ มีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน
- 2.2 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก

องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการ หมายถึง ความสามารถในการควบคุมดูแล การดำเนินงาน การจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

3.1 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว การจัดการด้านการท่องเที่ยว

3.2 การจัดการด้านการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึก โดยพิจารณาจากการดำเนินงานขององค์กรที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ในการสร้างเสริมจิตสำนึกและการเรียนรู้ในเรื่องคุณค่าของแหล่งวัฒนธรรมแก่นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ดูแลพื้นที่ ผู้ประกอบการ และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่โดยรอบแหล่งท่องเที่ยว

องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยวมีจุดดึงดูดความสนใจ เช่น มีเอกลักษณ์ในด้านต่างๆ มีศักยภาพในการรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และความสามารถในการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

1. แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติมีจุดดึงดูดการท่องเที่ยว หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยวมีลักษณะทางกายภาพ หรือความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ หรือมีลักษณะเฉพาะที่เป็นจุดดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว

2. ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว หมายถึง ชีตความสามารถในการใช้พื้นที่ในการให้บริการ ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม เช่น ความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ หรือสิ่งก่อสร้าง

3. การจัดการด้านการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ในด้านต่างๆ ทั้งกิจกรรมและสิ่งก่อสร้าง โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับด้านสิ่งแวดล้อมของพื้นที่นั้นว่ามีสภาพที่สามารถพัฒนาเพื่อการให้บริการได้หรือไม่ โดยการพัฒนาหรือการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ดังกล่าว จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ที่จะส่งผลทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เกิดความเสื่อมโทรมหรือสูญเสียทรัพยากรเหล่านั้น

ข้อ 3 การวัดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 มาตรฐานหลักของแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ ถ้าผลการประเมินผ่านทั้ง 5 เกณฑ์ อยู่ในระดับมาตรฐานผ่านการประเมิน ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง จะต้องปรับปรุงการให้บริการ

ส่วนที่ 2 ศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ กำหนดค่าคะแนนเต็ม 125 คะแนน ระดับคะแนน มากกว่า 100 คะแนน อยู่ในระดับดีเยี่ยม คะแนนระหว่าง 89-100 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก คะแนนระหว่าง 76-88 คะแนน อยู่ในระดับดี คะแนนระหว่าง 62-75 คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง คะแนนน้อยกว่า 62 คะแนน อยู่ในระดับต่ำ

3.3 การจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิด การพิจารณา ตัดสินใจ การดำเนินงานและร่วมรับผิดชอบในการเรื่องต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อประชาชนหรือชุมชนนั้นๆ รวมทั้งการกระจายรายได้หรือผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น

เกณฑ์ประเมินด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมี 2 ด้าน ได้แก่

1. การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว
2. การจัดการด้านการท่องเที่ยว

ข้อ 3 การวัดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การวัดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สามารถแบ่งได้เป็น 3 องค์ประกอบ โดยการให้คะแนนจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือการบริหารจัดการ และองค์ประกอบด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวมีความสำคัญของคะแนนน้อยที่สุด

ข้อ 4 การตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

"การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม" หมายถึง กระบวนการและวิธีการตรวจสอบและประเมินมาตรฐานด้านต่างๆ ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

"เครื่องหมายรับรองมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม" หมายถึง เครื่องหมายที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวได้ออกให้ เพื่อแสดงคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน

"สำนักงาน" หมายถึง สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

"คณะกรรมการ" หมายถึง คณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

"หนังสือรับรอง" หมายถึง หนังสือรับรองที่สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ออกให้เป็นหลักฐานแสดงคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ผ่านการประเมินมาตรฐาน

"ผู้อำนวยการ" หมายถึง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

"คณะทำงาน" หมายถึง คณะบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวหรือคณะกรรมการ

ข้อ 1 ให้มีคณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมระดับชาติคณะหนึ่ง ประกอบด้วย บุคคลทั้งภาครัฐและเอกชน มีจำนวนไม่เกิน 15 คน ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวแต่งตั้ง

ข้อ 2 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกำหนด

ข้อ 3 ให้มีคณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมระดับจังหวัดคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกิน 9 คน ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง

ข้อ 4 ให้คณะกรรมการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด

ข้อ 5 ความเป็นมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ผ่านการประเมินมาตรฐานและได้มาตรฐาน จะได้รับเครื่องหมายรับรองมาตรฐานพร้อมหนังสือรับรองมาตรฐาน ตามที่กำหนด

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ได้มาตรฐานจะได้รับการประเมินใหม่ทุก 2 ปี หากมีระดับคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานจะถูกถอดถอนการรับรองมาตรฐาน พร้อมทั้งต้องส่งคืนเครื่องหมายรับรองมาตรฐานและหนังสือรับรองมาตรฐานต่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ว่าที่ร้อยตรีอานุกาฬ เกษรสุวรรณ
นายภาชิต พุ่มชูศรี
นางสุพิทย์ วีระใจ
นางพัชณีย์ ยงยอด

อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
รองอธิบดีกรมการท่องเที่ยว
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ผู้เรียบเรียง

นางพัชราภรณ์ ทวีกสิกรรม
นางสาวอรุณกาญจน์ จิตธรรมภรณ์
นางสาวศุภีวรรณ ดีที่สุด
นางสาวสิริพร นามพิทักษ์สุข
นางสาวสำพันธ์ ขุนราช
นางสาวชญาภา ไชยวุฒิ
นางสาวศิริพร ลิมพฤกษ์เกษม
นางสาวสุพัฒนา ศักดิ์ปิยะพันธ์
นางสาวฐิติกา คงพลาย
นางสาวเพ็ญภา ปัญญาธัญไชย
นายโกวิท รักตะกนิษฐ์
นางสาวกนกกาญจน์ นัตตามงคล

บันทึก

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

